

Agertzekoak:

Andere Rhodendron : 56 urthe
 Andere Rezeda : 64 urthe
 Andere Roza : 62 urthe
 Kattalin : 55urthe etcheko nezkatoa
 Joana, 24 urthe, auzoko nezkatoa

(
)
 (hiru ahizpa mutchurdinak
)

Ager-tokia

(Barne bat guti eta aski plantakoa : ez eder ez itsusi.
 Halaber hiru fétila, lau kadira.... Armaritto bat choko batean, mahain bat
 erdi-erdiap....

I

(Kattalin lumasko jasño bat ezkuan ari da erhauts khentzen,
 " Mehetegiko chakurra Kantatzen duela bainan airea bakarrik)
Kattalinek - (Kantatzerik, gelditu da eta beharria atherat buruz luzatsen duela) -
 Jes ! Zerbeit gertatu bide zaio !... Usaian hemen dut hura, nere hiru mutchurdinak atherratu orduko !... Bai segur, zerbeit baduke !... (Berriz hasten da kantuz aire berean, hitsak erran gabe.... Gero:) Hiruak eta erdiak !... Oren laurden bat jadanik nere hiru mutchurdinak joanak direla !... Zer sorgin ari zait bertze hura ? Atzo gero ez dudala ikusia !... Luze heldu da !... Ez da bederen erritu ?... Bai...Bai...ez da bertzerik ! Eri da !... Eri da !...Gaicho Joana ! Ez ahal da hilen agian holako neska plantakoa ! (Hifaka nigarez badao atherat.... heldu da gibelerat kantuz bethi aire berean) ... Norik dakit? Behar bada batere ez da erri !... Ah ! orai orhoitzen bainaz! Bazkaltiarrek bazituzten egun ! Joanak berak errana atzo! Non othe nuen burua ?..... An !...etche opean da bederen hura!... Badu etchekandre bat pastiza bezain ona !... Eta zombait bazkari ez dute emaiten !... Astean bizpahiru, segurik !...Bazkari batek ondar onak uzten bethi ! Biba zu Joana ! Zuk ez dazu nik bezala goserik jasaiten ! (Kantuz aire bera)... -Jes! etche huntan sathuz geroztik nezkato, aire hori baizik ez dut gogoan eta ezpainetan : (Kantuz emaiten ditu hitz hauk)- "Mehetegiko chakura zangoz -errainez makurra " (Bere zango-errainez behatuz)-
 - Ez naiz Mehetegiko chakurra bainan Mehetegiko nezkatoa, eta badut baldurra , hemen egoiten banaz zombait aste gehiago, zangoerrainak baziko zaizkiten makurtzen !.... Segur naiz gure hiru mutchurdinek kantu hazi ez dutela sekulan entzun !... Behar diotet kantatu egun horitarik batez!... Komprenituko othe dute ? Ai ! Frikunak, aski habilak dire bai ez komprenitzeko ez komprenituzarena egiteko ere bai !... Ba othe dakit kantu gazia gero ?....
 Hea ! lehen kobla: (airea bakarrik emaiten du)...- Bai hori badut !... Bigarrena(airea bakarrik)..... Hori ere bai !... Hirugarrena (airea bakarrik) Hamabi kobla bazituen ene gaurrean en kantu horrek ! Ez ahal du bihirik galdu chahartzean ! Chaharrek hai aise galtzen dituzte bilokak eta hortzak!... Orhoit naiz bazela bat, kobla bat gero , askenaren aintzinkonkax naski, ham! ham !... Hala halakoa ! Ez dakit erraiten ahalko dudanetz hura !... Eta hura dut futcho ! erran behar gorriena !... Bada kobla hortan hiz bat , beharri mamberrek aditu nahi es dutena !... Zertako othe ? Hitz horrak erran nahi duen gauza ez dutelakotz aditzen ahal nik uste ! Zer bitchikerria haatik : delako hitsak arrabotsa

Mehetegiko Nausia (Suite)

ba eta usinik ez ! Eta delako gauzak usaina ba eta harrabotsik ez !...
 (Kantuz a ire berean, hizak errap gabe , asken bi bertsuak bakarrik
 hitaekin) - Etchekandreari gantza , nagusari azken putse !... Oi! Bi!
 ai espakatu zait !... Ba ! erranez geroz ez da hain itsusia !... Erranez
 diotet bai hiru mutchardiner ere !... (Irriz dago bera)

II

Joanak - (Gordea oraino) - Kuku ! Kuku !....

Kattalineak - To ! kukua ere kantuz ari ni bezala !... Ikus borts soseko bat bede-
 re badudanetz sakelan !;.....

Joanak - (agertzean irriz) Borts soseko bat sakelan zertko hori Kattalin?....

Kattalineak - Hor ezre beraz Joana ?... Bazinaki nola berandetsi zintudan !....
 Zer bazkaria ahal zintaten !... He !...

Joanak - Bai Kattalin, ba !... bazkari bat gaitza !..... Bainen ez dartzazu
 errana borts soseko hura zertako zintuen !...

Kattalineak - Zer Erran zaharra ez baitakizu? Kukua lehen aldikotz aditzearekin
 kantuz, borts soseko bat bederán balin baduzu sakelan, urthe sosa segura
 dukul... (Sakela guziak bilhatarik) Ardit bat ere ez dut! Chahu naiz
 urthe guzikotz!... Kuku ihartua! Madarikatua!... Kantuz hasi behar ere
 egun!...

Joanak - Ez khecha; Kattalin!... Etzen Kukua! Ni nintzen athetic ari!... -Ez nuzu
 madarikatzen, ni ?

Kattalineak - Ez gaichoa Joana, ez!... Benedikatzen bai!... Zu zare mandu huntan
 nere zorion bakarra, nere iguskia, nere ilhargia, nere izarra, nere ze-
 rua!....

Joanak - Aská Kattalin, aski!... Etziatu, ori; andere Rezeda aditzen!...

Kattalineak - Andere Rezeda!... Ez naiz sekulan husarzen ahalgo izen hori, ez!
 bertze bier : Andere Rezeda, Andere Rosa, hau oraino nonbeit han !....
 eta hirugarrena ? Andere Rhododendron !....

Joanak - Ez da Rhododendron ez gero !...

Kattalineak - Badakit !... Aldi guzietz mezkealatsen dut izen hori eta nere
 hitu mutchurdinek eratsiatzen nata !..... Bainen berriz aditu pruko
 shantzia dut !.... Wela da chuchen ?

Joanak - Andere Rhododendron !

Kattalineak - Rho-do-den-don !

Joanak - Ez didon !... Dendron !...

Kattalineak - Dendron !... Rhododendron !!!!!..... Ez da hola orai ere !....

Bainen erradazu zuk non izanak diren izen pgerreka hola biltzen ?...
 Ez dut egundaino holakorik ikusi almabakan !.... Nongo zeruan dire sant-
 hoik ?...

Joanak - Ez dire zeruan !.... Baratzetan dire !... Baratzetan !....

Kattalineak - Baratzetan !....

Joanak - Hiru loreen izenak dire : Rezeda , Roza eta Rhododendron!

Kattalineak - (irriz urratua) Hiru loreen izenak ? Ha ! ha ! ha ! ...

Gure hiru mutchurdin lore pollitak !..... Ha ! ha ! ha !... Rhododend-
 oraino nonbeit han ez baizait idurien ere loze baten izena dela !
 Ha ! ha ! ha !... Dudarik ez da alta baratzezaina daren segura !....
 Ha ! ha ! ha !... Icho ! didu duzu ?.... Ez ditut beñen nere bi lo-
 reak hor ! (Badoa atherat..... gibelerakoan) -Ez, ez ! etziren
 hek ! Harrabotsik ez dute erlorek usain tzarra !.... (Arte hortan
 Joana itzuli da , astez hiru mutchurdinak ziren heldu)

III

Kattalineak - (zoko guzietarat behatus) - Zer egin da Joana? Gaichoa izitu
 da !.... Etzen bada zerik !... ni ez nute izitzen bakara nere hiru

-tik johan bazaiku arras !... Pauerat beharko ginuke igorri, !... Nere ahizpa Andere Rezeda eta Andere Rozekin beharko naiz mintzatu sarri berea Pauen gure gain litake alabainan !..... Hobe dugu kamporat emaitza-lehen bai lehen !.... Kamporat emaitza !... Bai eta gero? Non atoheman dugu nezkato bat hau bezain merke ?... Ez da aise, izanen! Holako diru keta galdatzen dute oraiko nezkatoek ! Hau ere pagatzen dugu bai hogoi-ta bortz libera hilabetean !.... Bada zerbeit !... Baina bertae batek galdatuko dauzku hogoi-ta hamar segurik eta behar bada hogoi-ta hamabi !... Hauche da ichtorioa !.....

VI

Joanak - (Rhododendron ikusirik harritua) - Barkatu othoi, andre Rhododendron !..... Zer nuen....

Rhododendronek - Zu zare hor Joana ? Zuk bederen ontsa erraiten duzu nere izena !.... To !... hain chuchen gausa bat galdatu nahi natzun aspaldi huntan !... Gure artean dagola haatik !.....

Joanak - Zerbitzari andere Rhododendron !

Rhododendronek - Laketua zare naski auzo hortan ?

Joanak - Bai , bai ezin hobekin !

Rhododendronek -Eta...Eta... zombat duzu ilhabetean ?

Joanak -Hiru ehun libera !

Rhododendronek - Hi...hi...hiru ehun libera ? (flakatus bezala erortzen da f Totila batean , Joanak laguntzen du bere baitaratzen) - Hiru ehun libera !... Joana gaichoa ez zazula othoi hokakorik aipha: era Kattalin !..... Chahu ginitazke !

Joanak - Bainen badaki aspaldi !

Rhododendronek - Ba...ba...badakiela !... Ez dugu segurik kamporat emanen!.. Nahi duena egiten ahalko du , ez dugu Pauerat ere igorriko!....

VII

Kattalinek - (sartzean) - Horra zuen mokonesa, Andre Rhodindon !... To !... orai ere gai zki erran dut !.....

Rhododendronek - Berdin du , Berdin du Kattalin gaichea !

Kattalinek - Holakorik ez dautezu behin ere erran !.... Deno deni Andere Rezedo eta andere Roza zure beha balin badaude zintzatzeko, pekada sudarraren puntan dukete aspaldi!.....

Rhododendronek - Pekada ? Zoin pekada ?...

Kattalinek + Ez bi hegalakilako hura ez segur !.... Bertze bat!.... Ez jateko ez edareko on ez den hura !...

Rhododendronek - (atheratzean Joanari) Ez , ez du Pauerat ere igorriko !

VIII

Joanak -Zer egin diozu Kattalin ? Deusik ez dut komprenitu haren solasetan!..

Kattalinek - Zoin solasetan ?

Joanak - Galdatu daut zombait irabaxten nuen !.... Eta erran diotalarik aspaldi dakizuna, hiru ehun libera! hasi zait....

Kattalinek - Aditu dut ! Ez nutela kamporat emanen !.... Ez baitute ni bezain merkerik hatchemanen !.....

Joanak - Bainen Kattalin erradazu bada zertako zauden hemen soldata mehe huntan bertze mombeit gehiago bazinckelarik ?

Kattalinek - Erranen dautzut Joana beharri chilorat !... Nehri ez salatzekotan...
he !... Orai arte egon naizen toki guzietan sehi kondu nintzen, hemen et
etxekandre daiz!.....

Joanak - Zu ?...etc-ekandre hemen ?.....

Kattalinek - Bai, etxekandre...ni...hemen!.... Nere hiru mitxurdin-loreak
sobera zuhurrak dire nezkate bati gehiagoren emaitako !... Herrra zer-
tako ez nuzen kamporat emap nahiko sekula !... Nahi dudana egiten dut
pheiakin, gaina hartua diotey, nik dut manatzen hemen!....

Joanak - Mahainean salbu nazki ?....

Kattalinek - Mahainean salbu bai !.... Hori dut nere itzal bakarrai!... Hortan
ez da deus egitekorik! Ez gure-Jainkak Jainkoak, ez d'bruak, ez nik, ez
diote gure moltza idek-arazten ahal !.. Nahi lukete sabala ideki haichtur
ukaldika!... Badakizu ostian baskaltzeko zer jan duten ?

Joanak - Jainkoak daki !...

Kattalinek -Nik ere badakit !... Arroltze bat !Arroltze bakar bat hiruen-az
artean!.... Khuchkuan !... Aldizka bustiz goxringo guzia jan da te
; lehenik eta gero churringotik gehiena !.....

Joanak -Zertako ez churringo guzia ? Ala ez dire churringokoak ?

Kattalinek Hilikatuko suten bai hura ere !... Beharrik Andre Beseda orhoitu-bai-
balta hor nintzela !... Hora nere egungo bazkarria beras: churringo miko
bat kuchku guziarekin !.... Beinakien beharrik zu jitekoa zinautala zerbeit
ondar onekin!.... Zu ez bazinitut, nere lore potentak aspaldi utziak nin-
duzken hazitako !.. Hazitako!.... Hazi pollitak Jainkoaren den !... Tomate
haziak badire Bederen !....

Joanak -To !...orhoit-arazten nuzu tomate egiten ari garela : botoilak suaren
gainean ditut . Ez ahal zait bihirik hautsi !.... Beroa behako baten
emaiterat eta heldu naiz abain !....

Kattalinek - Zoazi, zoazi, Joana !... Berhala arte.....

IX

Kattalinek - Zer artho pueka , Joana hori!.... Langilea eta bihotz ona !....
Iana baizik ez da gogoan!.... Ba, nik ere ba !.... Nik ez baitut hogoi-
ta borts liberarena baizik egiteko ilhabethcan !. ...

(Mehetegiko ohakurra kabtatzen du hitzak erran gabe)

-Kantu hau ere bethi gogoan dut !... Bai eman behar dakotet hamelagarren
hura ere !.... Pollitena da eta !....

(Kantatzen dituela azken bi bertzuak)

" Etxekandreari gantza, nauskari azken putsa..... Gaicho bhakurrak hor/er
horren egiteko indarrik aski ukan baitzuen oraino ! Nik ere holatsu uts
nezakete nere hiru etxekandrer ; hiruehtzat bat, eguerdiko arroltzea
bezala !..... Ni baino lehen hilen baitire , ohantza dute ! Hiltzean zer
utziko othe dautate ? Ahalde bihi bat ere ez dute , ez hurbilik ez urra-
nik!.... Beren ontasunak nori uts dezakete niri bazzik ? Baduteka au-
sarki diru , etche eta lur !... Doi-doia Joanari erraiten bainion
etxekandre naizelakots naigola hemen! Ez da egi-egia hori!... Erran behar-
ko nion : egun batez etxekandre izanen naizelakots hemen !.... Bainen
hori ez baita polli-pollita , nehor/ ez g'ot salatzen ahal nihauri bazziki-
Egun batez aberatz izanen naiz!... Bai, ndere Rhodendon ,Aberata!.....
Adituko dut nik orduan andere Kattalin ! Zoin ontza doazin bi hitz hoik
algarrekin eta eskus-ekku !.... 5 kantuz) "Nausiari azken putsa !"....
Etzen hanbatekoa hori , bainen nausi batentzat azki !..... (Kattalinek
azken hau;erraitzarekin, sartu dire hiru mitxurdinak).

Mehetegiko Nausia (Suite)

X

Rezedak - Zer zautzu nautziarentzat aski, kattalin ?

Kattalinek- Deus ez, deus ez, ander Rezedá ! Nere buruarekin ari nintzen !..

Rozak - Zer ari zinen zure buruarekin ?

Kattalinek -Solasean, andere Roza !

Rhododendronek -Eta zer solas zinerabilan, ez bainiz ausartegi ?

Kattalinek- Zu ausartegi, andere Rheedendáren Rhodindon?

Rhododendronek Rhododendron, kattalin! Dendron eta ez dindon !

Kattalinek- Dendronahia go baduzu, niri berdin zait !..

Rezedak- Eta beraz zer zen zure solasa ?

Kattalinek- Jes! hala hala da!... Dendron horrekin denak ahanzten ditut eta hor

ez ikasten!... Nere solasa etzen baitezpada solasa, kantua zen !....

Rozak- Zerkantuz ari baitzinen,?... Dohakabea zintzuraren higatzeko ere!

Kattalinek- Hori ere hola da !... Hemen ez da inahalaz deusik higatu behar !...

Ahokoak hasteko ez ditugu janarekin higatuko!... Bainan nere zintzurak ez

du deusik hirriskatzen! Larra azkarrez egina dut!... Eta, nahi baduzue, sar

ri charamelatuko dauzuet nere kantu pollitta!;;; Lauak eta erdiak baitire

han egina dautzuet lehenik dute presa batna!...

Rozak- Baduzu burutik, Kattalin?... Dute presa batna!... Ez dakizu duterik ez

duzula sekulan hartzen?...

Rezedak- Zainak alehatzen ditu duteak.

Kattalinek- Kafe ttotta bat beraz, bero beroa ?

Rhododendronek- Kafea eta bero beroa?... Beraz gabeko bi gastu!...

Rezedak- Badakizu, Kattalin, arratzalde, guziez gure krakada zer den? Kopa bat

ur garbia eta freskoa, ogi ahalto miko batekin !

Kattalinek- (atheratzean) Laster da hori!... (Bere burua bezela.) Ai! zeruko

ama ona!... Urthe guzian garizuma dugu hemen!... Jinen da lori Bazko ere

noizbeit!...

Rezedak- Ez, ez! Ez ditake hola joan!... Neska zirtzil horrek gaina hartzen

ari dauku arras!... Guk errana egiten duenean ere, zernahi erranka baizik

ez dut egiten!

Rhododendronek- Egia zuk, Rezedá maitea!... Bainan zer egin ?

Rezedak- Zer egin ?... Kamporat eman! Rhododendron maitea, hatchemaiten ahal

bazinauke auzoko joana bezelako bat!... Zer naska gisakoa hura et umila!

Rhododendronek- Bai gisakoa et umila !... Bainan Rezedá maitea, badakizu auzoan

zombat irabazten duen?... Erraiten ahalko dudanetz ere ez dakit, hain da

izigarria!....

byRozak -Hogoi-ta bortz libera baino gehiago baititu ?

Rhododendronek - Uste nuke bri !..... Doi-dois jakina dut berak erranik!.....

Bainan sekulan ez dut erraiten ahalko!...Zintzurtean trebes gelditako zaut!

Rezedak -Errazu erhiekin !

Rhododendronek - Ez dut erhrik azki erraiteko !

Rozak - Eman ditzagun hiruen erhiak (hiruek beren ezkuak atheratzen dituzte

erhiak ontsa ageri)

Rhododendronek -Hola ere ez da aski !... Hiruen artean hogoi-ta hamar erhi

ditugu bakarrik!.....

Rezedak- Zangoetako erhi zombeit emanez !... (oinetakoren khentzerat doa)

Rhododendronek -Ez du balio oinetakoen khentzea, Rezedá !.... Zangoak ez dituzu

behar bada garbiegiak !.... Edo galt erdiak chilo !... Eta bertzela ere ez

litake azki !....

Rozak- Zombat mila sorgin ditu ba Joanak ,....

Rhododendronek -Ikusten dituzue gure hogoi-ta hamar erhiak ? Joanak baditu

hamarretan gehiago libera oraino !

Mehetegiko Nausia (Suite)

Rezedak - (karkula eginik) -Zer !...HI...hi... hiru....

Rhododendronek - Bai, hi...hi... hiru ehun libera !

(hirurak flakatuak bezala daude aphur bat)

Rozak - Hi...hi...hiru ehun liberal..... Eta gure Kattalinek hogoi- ta borts!

Rhododendronek - Gauza bat arras bitchi zaut : gure Kattalin holako soldatan zertako dagon hemen, bertze nonbeit gehiago balukelatik ?...

Rozak - Zertakotz ?...Maitegaituelakotz !...Hain opak gare harentzat !....

Rhododendronek - Kattalinek gu maite ?.../ Ez gaitu eta begietako zikina baino gehiago ikusten ahal !.... Ez bertze zerbeit da !.... Zer ?

Rezedak - Bilha dezagun elgarrekin !..... Kattalin zertako dago hemen?,... Hemen lan guti, duelakotz ? Beraz alferkerriaz ?

Rhododendronek - Ez ditake erran alferra dela ! Etcheke lanak ontsa egiten ditu eta badakit auzo Joana ere laguntzen duela bere lanetan!.... Ez diot deusik erran oihuka hasiko baitzitzaitan , bainan herehegun oraino haren ohurikiten egiten ikusia dut ?...

Rozak - Ha !...badakit oraino zertako dagon gurekin !... Gu bezala delakotz ! Ez du maite jatea !....

Rhododendronek - Jatea ez maite ?.... Gure zartain zaharrena bezain gormanta da-eta !... Doi-doi oraino , guze mokanesaren bilha jin naizelakotz, oilo ichter baten jaten arizen !...

Rezedak Eilo ichter bat ?... Nondik atherrara zuen ? Berrogoi-ta hamar urthe segurik baditu dilorik ez dugula jastatu !.... Zure lehen komuoneko zen ori , Roza maitea ! Kattalinek ez ahal zuen haren ondarretik !....

Rhododendronek - Erraduzue bada zertako badon hemen? ..

Rozak - (gogoetatua egon ondoan) Badut, badut oraikoan !..... Ez delakotz sosari ,atchikia !....

Rhododendronek -Sosari ez atchikia Kattalin? ... Aldi guzietz hilabethearen hamabortzetik hasten zaut nardatzen ere bainu !-- ilabethearen ondarra hurbiltzen ari dela erranka !....

Rezedak -Nork erranen dauku hogoi-ta borts liberetan zertako dagon hemen ?.. Icho !...hor dugu

Rhododendronek -Luze Kattalin, luze krakada hori !....

Kattalinek - Bai, ori, Andere Rhodindon.....

Rhododendronek - Dindon !...

Kattalinek - Dendron beraz !.... Batere uzte gabeen pegarra hutsa nuen !...

Eta ithirria urrun !... Ura garbiago eta freskoago baizik ez duzur izanen !....; (artean mahainaren gainean eman ditu hiru kopa eta hiru egogi puchka)...

Rozak - Eta zuk Kattalin ez duzu ur chorta bat hartzen ? ...Arraz on da bazkarriaren beheiti igortzeko !....

Kattalinek - Ba andre Roza , ner bazkarriak ez du holako lagun beharrik beheiti jotzeko !.... Bera joanen da segur !...

Rhododendronek - Eta hauche dire ogi puzka handiak!... Errekan nahi gaituzu eman nazki !... (hiruogi puchken erdiak emaiten ditu bazterrerat)...

Kattalinek - Errekak ere norbeir behar du bai, andere Rhododendron!...

Rhododendronek - Dendron !

Kattalinek - Dendron !... Egun arras omere onean naiz !... Eta zuek jaten ari zaitelarik , nahi dautsuet kantu chahar bat eman !.... (jartzen da)

Rozak -Hea ba, Kattalin !

Kattalinek - (ezul bat egin ondoan)

Mehetegiko chakurra
Zangoz-errainez makurra,
Berga bat luze muthurra,
-Larrutik hurbil hezurra,
Urthe guzia barura,
-Zeren den toki chakurra !....

Rozak -

Mehetegiko Nausia (Suite)

Rozak - Gaicho chakurra !... Gero !...

Kattalinek -

Amak ttikitik utzia,
Esnerik gabe hazia,
- Tripa errainer josia,
Ulich jaten hasia,
Churikok bere bizia
Hala derama guzia.

Rozak - Gichagaicho chakurra! ... Eta zer izen pollita Churiko !....

Kattalinek -

Shakar gaichoa halakoz
Merke ase zutelakotz,
Tripa hutsik ilhun gagoz,
- Pleiniz zagon egun oroz,
Hatzka zangoz eta besoz,
Nihon etzauken kukusoz !

Rezedak - Os ! eta nik ere ez ditut batere maite kukusoak !

Rhododendronek - Eta hain dire chitchi jaleak !

Rozak - Gero Kattalin !

Kattalinek - Ez baitzaizuet sobera ausatu nahi, banoa azkenetarar !....

- Zombeit gau egun bakarrez
- Gorde egonik, heralez,
- Atherra zen jan beharrez,
Hamikatua nigarrez,
Estalia zaragarrez,
Lakastaz eta zakorrez .

Rhododendronek - Phu !zikin!... Aski hola, aski Kattalin !

Kattalinek - Ja !.. pollitenak orai dire eta !....

Sukaldean nehor ez da
Sartzen da chakur herresta,
Oilaskoa zen prest-prsta,
Zeren zen herriko phesta;
- Usain milik eta jasta,
Dena jaten du haseta.

Rezedak - Gormant errekitua !... Holakorik bederen etzaiku gertatuko, oila-
korik ez baitugu sekula !

Kattalinek - Zerbeit bada holako lanjeretik kampo izaitea ! Ba bainan gero?

- Eteheko-andre khechua,
Hor heldu da hats-hantua
e "Hakur madarikatua,
Eia hor usu-usua,
- Nik hauts-artean bumua,
Egik hire; ordenua ! "

Rhododendronek - Ederki ! Ederki !.... Biba etchekandre hura!... Etxe
Nik ere berdin eginen nion sakur tzar hari !....

Rozak - Zer da ordenua ?

Kattalinek - Ez baitakizu zer den ordenua, andere Rosa ! Frantsesez testament
erraiten da!.... Egina ahal duzue he ? Churikok hasteko laster egin zuen
bera, gaizoak !....

Ordenuak hau du beltza:
-- Denen uztea bertzentzat !
Churikok badaiki ontsa
Nori zer utz, nola pentsa :
Etehekandreari gantza,
Nausiari azken putza.

Rezedak - HO! ho! Kattalin, azken hori itsusia duzu!... Nausiari azken !!!!!

Ho! Ho!
....

Mehetegiko nausia (Suite)

- Rhododendronek - Etcheakandreak bederen zerbeit on ukan zuen !.... Bainen
nausiak ?.... Azken.....
Kattalinek - Ez dakit bainen nik daukat Churikoren geitza ala azken putza
elgarren bathe zireka, erran baditake segurik!....
Rhododendronek - Zoasi Kattalin, zoasi sikalderat !.... Altxaz kitzu kopa
haut, hautsi gabe !.... Hain kario dire !....

XIII

- Rhododendronek - (Kattalin atheratu ondoan) - He!... He!... Zer-
zaitzue ?
Rozak - Kantu pollita haste hartan, bainen gero ? ... Musiaren azken....
Rhododendronek -Rosa ez nais kantuz gintzo!..... Zer diozue Kattalinen
maltzurkeriaz ?....
Rezeak - Kattalinen maltzurkerria?... Zertan?
Rhododendronek -Zertan ?.. Ez duzue beraz deusik kompranitu ?.... Orde-
na ?... Testameta ?....
Rhododendronek - Ez duzue kompranitu zertako dagon kattalin hemen hogoi-
ta borts liberetan ?
Regeak - Ez batera !
Rozak - Mikorik !...
Rhododendronek - Esperantza baitu gure ordenua haren alde eginen dugula!
Hots !.. ditugun guziak hari utziko diozkagula !....
Rozak - Zertako ez?... Nori utziko ditugu berdin ?.... Ez ditugu zori-
gaitzez gurekin eremaiten ahalko !
Rhododendronek -Kattalini utz ?... Sekula !... Sekula santan !... Nehiago
ninduske hil aintzin denak jan hari utzi baino !.... Ha !Ez !...
Sobara trufatu da gutas !... Eginene dut nik-ere- gure ordenua
eta ikusiko duzue !.... (Hartzen du paper ohuri bat , izkribatzen
zerbeit eta gero ahopetik, betse nehorik ez aditzeko gisan , bi ahiz-
per irakurtzen eta biruak irriz daude Kattalin sarthu da
Rhododendronek ordenua mahaineko tiroirrean gordetzarekin).

XIV

- Rhododendronek - Elizariho ari baigire arratseko othoitzarren egiterat
norbeir heldu bada gu ikusi nahiz , errozu laster hemen garpla !..
Kattalinek - Ontsa da , Andere Rhodinhan !
Rhododendronek - Karko tzarra ez bertzea !... Rho-do-dan-dron !..;
Dan-dron !....
Kattalinek -Ontsa da... ; dendron !.... (Atheratsen direchiru ahizpak
Rhododendron khechu)...
-Zoaste !..zoaste Mehetegiko lore garda-tzak!...
(Rhododendron bezala mintzo) : " Norbeit heldu bada gu ikusi
nahiz !.. " Zuek ikusi nahiz ?... Nehorik etzaituzte eta ikustan
ahal ere

XV

- Joanak - (athetik) - Kuku !..Kuku !...
Kattalinek - Bai segurki, hobeak dire kukutzeko !.... Zato Joan , sato
nere iguzkia !....
Joanak - Ikusi ditut atheratzen eta lahak egintcheak batitut....
Kattalinek - Arratzeko othoitzaren egiterat jonak ditut nere loreak !..

Mehetegiko Nausia (Suite)

- Zikoitz zar hoiek uzte badute Jainkoak entzuten dituela!;...
- Joanak - Zertako ez dituz entzuten ?
- Kattalinek - Bihotza zikoizkerriak usteldua dutelakotz ! Hoiek ez dute ez Jainkoa ez laguna maite ! Sosa bakarrik!.... Hoi en Jainkoa sosa da!....
- Joanak - Guk ere ez diogu ez thu egiten !
- Kattalinek - Ez behar ere ez !.... Baina guk bederen baginu , chakutzeko ginurke eta ez zoko batean herdoiltzeko uzteko !.... Pirripita bezala bezala sosa biribila egin dute, kurri dadien kurri , eta ez tokiaren gainean egon !.... Ez delarik !ezda!.... Baina badelarik, ez balitz bezala bitzitzea !.....
- Joanak - Bazinu zuk zer egin zinezake ?
- Kattalinek - Sosa banu nik ?... Beharko lituzke ba mutchikoak eta zazpi jantzia jausiak eman usu !.... Ontsa jan, ontsa edan, ontsa aphain, ibil harat eta hunat, ontsa jostu !.... Horra !...
- Joanak - Kattalin gaichea ! Maite dirua berarentzat ala emaiten dituen atseginentzat maite , ez othe dire biak berdintsu ?.... Ez othe dire biak diruaren sobera paitatzea ?...
- Kattalinek - Ja....ja...ja... ..! Eta gero ere zery nahi den, horra nik zer egin nezaken ! Zer eginen dudan egun batez, aberatz izanena naizelarik!
- Joanak - Aberatz izaiteko ezperantza baituzu ?
- Kattalinek - Dudarik batere gabe !.... Norentzat uzte duzu direla hiru lore simaildu hoi en ontasanak ??? Ontsa irabaziak izanzen dituz segurki! ... Hogoi-ta borts liberetan hemen bainagò gosea eta egarria !.... Adia-arazia dhotet bai ostion eta abilki Mehetegiko chakurrarantz kantua emanaz!..... Komprenitu othe dute ?... To!... orhai orhoitzen bainaiz, ~~per~~ zeren sartzen arizen doi-foia gure Andere Rhodinden ?
(Tiroirra idekitzen du eta delako papera ezkuetan hartzen)
- Joanak - Kattalin paper horren idekitzeko dretchorik ez duzu!.....
- Kattalinek - Dretchorik ez denean hartzen da joana!.....
- Joanak - Gaizki ari zare Kattalin!....
- Kattalinek - Cho !...cho!... Ai !ei !ai ! Bihotza tampaka ari zara !... (Irakurtzen duela)... "Hau da gure ordenua" : , jarri behar naiz, ez nauke churik! "Hau da gure ordenua " : Ordenuak hau du beltza denen uztea bertzentzat . Beltz hori ihes ezin egin guk ere, ditugun guziak uzten ditugu herriko hamar familia beharrener. Eufte sehia ez baitugu deus gabe utzi nahi, kattalini uzten diogu azken.....
- Joanak - Azken zer ?
- Kattalinek - Bugrsak ez bertzeak ! (papera aurtikitzen du lurrerat).... Banoa berehala nere paketaren egiterat! (Atheratzen da khexin saminean diolarik): Bugresak !... Higingarriak!...
- Joanak - (Papera bildurik) - " Kattalini uzten diogu azken p.....! P. hori zer othe datake!.... Ha ! bai! bai!.... Ez da , hambat aseko ez jostatuko horrekin !... Horra Kattalin Mehetegiko nausi baina ez etchekandre .